

A. 1848.

ROTTERDAMSCH

C O U R A N T.

Donderdag

den 5 October.

LONDEN den 2 oktober (des avonds).

Na uit Schotland alhier teruggekeerd te zijn, hebben de Koningin, prins Albert en hunne drie oudste Kinderen morgen het paleis van Buckingham weder verlaten, om zich naar Osbornehouse, op het eiland Wight, te begeven.

Prins Waldemar van Pruisen, die deel genomen heeft aan de roemrijke wapenfeiten in Indië, heeft lord Clarendon een prachtigen gouden beker toegezonden, ten teken van dien, uit zijnen naam, het 50ste regiment aan te bevelen.

Eenige schepen welke het esquadre op de kust van Nederland vormden, zijn naar andere zeehavens teruggekeerd.

Volgens berichten uit Malta, tot 22 september, heeft het niet bevestigd dat daar gevallen van Aziatische cholera voorgekomen zijn.

PARIJS den 2 oktober.

In de zitting der Nationale Vergadering van heden heeft de heer Buvignier interpellatie tot de Regering omtrent de Italiaansche aangelegenheden; het was hem niet zoo zeer te doen, om te weten op welken voet de onderhandelingen thans staan, maar hij vroeg, of het waar was dat de Regering, bij het aannemen der bemiddeling van Frankrijk en Engeland door Oostenrijk, erkend heeft dat Oostenrijk vroegere regten op Italië had. Zoo dit zich bevestigde, moest hij tegen het gedrag der Regering in deze en tegen de gevolgen daarvan protesteren.

De generaal Cavaignac meende dat het, terwijl de onderhandelingen eerst sedert korten tijd waren aangevangen, beter zou zijn daaromtrent niet in bijzonderheden te treden; verlangde de Vergadering zulks evenwel, dan was hij bereid ophelderingen te geven, maar hij sloeg voor het tegenwoordige nog voor, tot de orde van den dag over te gaan; in antwoord op de gedane vraag meende hij echter te moeten zeggen, dat, zoo de regten van Oostenrijk op Italië erkend waren, de bemiddeling volkomen onnoodig zou geweest zijn.

Dit antwoord voldeed den heer Ledru Rollin in geen deele; onder de Republikeinsche Regering, waarbij openbaarheid op den voorgrond moest staan, kon men nog minder te weten komen dan onder de Monarchie, en men verdedigt die handelwijze door voor te geven, dat de openbaarheid aan de zaak nadeel zou doen; hij kon niet inzien dat het zoo veel kwaad zou doen, wanneer men tot de Vergadering zeide: „De onderhandelingen zijn niet aangeknoopt op de grondslagen der verdragen van 1815;“ of „Oostenrijk zal geen stipje van Italië behouden.“

Nadat nog eenige woordenwisselingen hadden plaats gehad, werd met eenen stem besloten, tot de orde van den dag over te gaan.

De heer Bastide, de minister van buitenlandsche zaken, nam daarop nog het woord, om te verklaren, dat Frankrijk door de aangeknoopte onderhandelingen tot de bevrijding van Italië zoekt te geraken.

Verder werd in de zitting van heden beraadslaagd over een ontwerp betrekkelijk het landbouwkundig onderwijs. — Alhier is berigt ontvangen, dat de Koning van Napels de eerst aangenomen bemiddeling van Frankrijk en Engeland, om de Siciliaansche questie in der minne te schikken, thans weder verwerpt.

Uit Madrid wordt den 27 september geschreven, dat in den toen afgelopen nacht twee geheime clubs ontdekt en ten gevolge daarvan eenige personen in hechtenis genomen waren; uit de verklaringen der gearresteerden en uit de in beslag genomen papieren bleek, dat de zaamgezwoeren geld, hetwelk hun uit Frankrijk werd toegezonden, wilden bezigen om de bezetting der Spaansche hoofdstad om te koopen.

KEULEN den 3 oktober.

De staat van beleg dezer stad is gisteren opgeheven. De dichter Freiligrath is gisteren door de jury te Dusseldorf vrijgesproken, en onder het gejuich der bevolking als in zegepraal door de stad geleid. Bloemtransen werden hem toegeworpen en andere bewijzen van vereering gegeven.

De Rijksbestuurder heeft den 30sten II. het besluit der Rijksvergadering doen afkondigen, waarbij bepaald wordt dat geen afgevaardigde, gedurende den loop der Zitting, zonder toestemming der Vergadering in hechtenis genomen kan worden, het geval dat hij op heeter daad mogt worden gegrepen alleen uitgezonderd.

Te Berlijn spreekt men van een nota des generaal Cavaignac, in welke hij aan de Pruisische Regering de verzekering geeft, dat de Fransche Regering wel de Republiek oprecht handhaven, maar op geenerlei wijze anarchistische pogingen in de naburige Landen bevorderen zal. Die nota zou tot antwoord strekken op eenen vraag, waartoe het verblijf en de ontvangst van Hecker in Frankrijk aanleiding had gegeven.

In het vorstendom Sigmaringen is groote gisting ontstaan, op het gerucht dat Beijersche troepen bevel ontvingen hadden daar binnen te rukken, en een volksvergadering raadpleegde over maatregelen om zulks te beletten. De Vorst heeft den 27 september een proclamatie uitgevaardigd, in welke hij zich over deze aanwendeling van geweld beklagt, en verklaart zich verplicht te achten, met zijne Regering het land te verlaten.

Den 30sten laatstleden kwam dr. Struve voor de staatsrechtelijke commissie te Mulheim in het verhoor. Hij ontkende niets van alles wat hem ten laste gelegd was, maar wel het regt der commissie om hem te vonnissen, en hoofde zij eerst na zijne arrestatie was ingesteld, om haar oordeel over na dien tijd gepleegde daden uit te spreken. Na langdurige beraadslaging luidde dan ook het oordeel, dat de commissie zich onbevoegd verklaart tot behandeling der zaak verklaarde, en dat de aangeklaagde naar den gewonen regter moest verwezen worden. Zondag is Struve, met anderen zijner medebeschuldigen, geketend en onder sterke militaire bedekking, naar de bondsvesting

Rostott overgevoerd, waar zijne vrouw nog dienzelfden dag verwacht werd.

Te Weimar grepen den 30 september verregaande ongeregelde plaatsen, ten gevolge der ontevredenheid van een aantal soldaten, die door van elders gekomen Republikeinen nog meer opgehitst waren, over het hun gegeven bevel om van garnizoen te verwisselen. Een volkshoop maakte gemeene zaak met de ongeregelde militairen, wierp met steenen en bedreef andere baldadigheden, zoodat de gehoorzaam gebleven militairen, die verre de meesten waren, zich verplicht zagen de menigte met de bajonet uiteen te drijven, hetwelk eindelijk gelukte, echter niet vóór dat eenige verwondingen, hoewel geene dodelijke, hadden plaats gehad.

Verscheiden redacteuren van dagbladen en andere verdachte personen zijn te München in hechtenis genomen.

's GRAVENHAGE den 3 oktober.

TWEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL IN DOUBBELE GETALE.

Zitting van dinsdag 3 oktober.

De heer Faber van Riemsdijk doet, namens de Commissie tot onderzoek der geloofsbriefen van den heer Slacher van Domburg, verslag. Op voorstel der Commissie wordt besloten de toelating uit te stellen, om den benoemde gelegenheid te geven den door hem overgelegden geloofsbrief, zijnde een extract uit het verhandelde in de vergadering der Provinciale Staten van Zeeland, alsnog aan te vullen.

De algemeene beraadslagingen over de ontwerpen tot Grondwetsherziening worden voortgezet.

De heer Bijleveld (uit Gelderland) zal zich genoodzaakt zien de ontwerpen I, III, IV, VI en XII af te stemmen. Hij offert gaarne zijne gevoelens, ten aanzien van vele ondergeschikte punten, op, maar waar het hoofdbeginselen geldt mag hij niet toetreden tot punten, waarvan het geluk of ongeluk des Vaderlands zou kunnen afhangen.

De heer Jaspers betoont zich, over het algemeen, zeer met de ontwerpen ingenomen, en zal het goede niet verwerpen omdat daarin ook iets minder goed is. Bovenal is hij verheugd over het opgenomen beginsel van vrijheid van godsdienst, en betreurt dat het hier en daar bestrijders vindt, die een placet zouden willen. Het behoud van een Eerste Kamer komt hem minder aannemelijk voor.

De heer Bijvoet dringt met nadruk op de zware uitvoering der Grondwet aan, wensch ook dat op het terrein van meer stoffelijke belangen het beginsel van gelijkheid met strenge regvaardigheid worde toegepast, en doelt daarbij op de door hem zoo noodzakelijk geachte uitwatering in Noord-Brabant.

De heer Bosman acht de twaalf ontwerpen de juiste uitdrukkingen van den stand der openbare opinie te zijn. Juist door een aanneming zal het later mogelijk wezen een Grondwet daartoe stellen, die werkelijk aan de groote meerderheid des Volks welgevallig zal wezen. De nu voorgedragene is veel beter dan het bestaande, en daarom zal hij er zijne goedkeuring aan hechten.

De heer van Nagell verwacht, daarentegen, van deze ontwerpen heil noch voordeel voor de Natie. Zij zullen, meent hij, aanleiding tot bittere teleurstelling geven. Hij kan de verantwoordelijkheid der aanneming van eenige daarvan niet op zich nemen.

De heer van Dam van Iselt betoont dat de voorwaarde thans is: wegen de bezwaren zoo hoog, dat men daarvoor het gevaar daar buiten mag voorbij zien? Men verberge het zich niet: er bestaan in ons Land twee partijen. Sommigen meenen dat er niet genoeg aan de wenschen des Volks is toegegeven, en verlangen verder te gaan; anderen zijn van oordeel, dat er te veel gedaan is, en verlangen meerdere beperking. Hij gelooft dat het onraadzaam zou wezen, bij het bestaan der twee partijen, door een verwerping de rust en het welzijn des Vaderlands in de waagschaal te stellen. Bij de eerste beraadslagingen in de enkele Kamer heeft hij zich tegen het IVde hoofdstuk verklaard, omdat hij meende dat door een andere inrigting der Provinciale Staten aan de Regering meer gelegenheid tot bezuiniging zou gegeven zijn. Hij heeft daarop nog waarde, doch niet genoeg om daarvoor het hoofdstuk af te stemmen, vermits de meerderheid hierover anders beslist heeft. Ook zou hij thans niet gaarne zien dat hoofdstuk VI wierd afgestemd, omdat hij gelooft dat er nog meer kwaad door een verwerping dan door een aanneming ontstaan zou. God geve (zegt hij) dat hij zich in zijne vroegere meening moge bedrogen hebben; dat de Kerk geen misbruik van de haar verleende vrijheid make, en dat die kloven, waarvan gesproken is, moge opgeheven worden. God geve dat nimmer de dag moge geboren worden, waarop zijne vroegere bestrijders hem zullen toevoegen: „helaas, niet gij, maar wij hebben gedaan.“

De heer Hooft (uit 's Gravenhage) zegt dat de punten omtrent de vereenigingen, de rechtstreeksche verkiezingen en het kiesreglement, bij hem groote bezorgheid verwekken. Met het oog op de omstandigheden, ter voorkoming van verdere onzekerheid en spanning, en op het voorbeeld des Konings en van de meerderheid der beide Kamers, zal hij, met opoffering van eenige zijner eigene gevoelens, zich echter met de ontwerpen over het algemeen vereenigen.

De heer van der Heyden is tot de overtuiging gekomen dat de ontwerpen alle constitutionele waarborgen opleveren tot bevestiging van het geliefd Stamhuis en tot verzekering van de regten des Volks. Men vormt zich, zegt hij, geen juist denkbeeld van de Grondwet, wanneer men van haar bezuiniging verwacht. Dit behoort tot het gebied der gewone Wetgeving. Zijn de voordrachten aangenomen, dan moeten alle vaderlandslievenden bij de aanstaande verkiezingen hunne beste pogingen aanwenden om goede Volksvertegenwoordigers te verkrijgen. Daardoor zal Nederland gered worden, en zullen goede wetten, voor handel, nijverheid, landbouw enz. tot stand komen, waardoor men van lieverlede tot bezuiniging en vereenvoudiging geraken kan.

De heer van Roijen dringt vooral op bezuiniging, vereenvoudiging en vermindering van lasten aan. — Den heer Mees (uit Groningen) komt de wijze van samenstelling der Vertegenwoordiging, althans wat de Tweede Kamer betreft, niet aannemelijk voor, ook hadden de antwoorden der Regering over de kroondomeinen hem niet voldaan. — De heer Sloet tot Oldhuis ontwikkelt hoe men, zijns inziens, te veel van hetgene ontevredenheid wekte op rekening der bestaande Grondwet gesteld heeft. Slaat hij nu het oog op de tegenwoordige wetsontwerpen, dan mag hij niet ontveinden dat de geest en strekking daarvan in menig opzicht een treurige gewaarwording bij hem heeft te weeg gebracht. Immers het gevolg daarvan zal zijn, dat er vooreerst nog geen einde aan de herziening komt. Hij acht het hoogst gevaarlijk, zoo vele punten aan den gewonen wetgever over te laten. Gaarne doet hij hulde aan de vaderlandsliefde van de leden der Staatscommissie, maar zij is, meent hij, te schroomvallig geweest. Zij liet het onderhoud van het gebouw even kostbaar als vroeger; het is alzoo onzeker of de Natie zich in dat nieuwe gebouw wel meer op haar gemak bevinden zal. Het vorig gebouw is te duur geweest ter bewoning, maar het nieuwe zal niet beter koop zijn. Men had meer kunnen doen: de Eerste Kamer en de Raad van State hadden zonder gevaar afschaffing kunnen worden. Ten slotte raadt hij aan niet te overhaasten, maar het gezegde van Tacitus indachtig te zijn, dat het ligchaam van den Staat, evenals dat van den mensch, spoedig een ziekte opdoet, maar niet dan langzaam aan die ziekte herstelt.

De heer Caan brengt eenige bedenkingen in het midden, wederlegt andere, door sommige leden gemaakt, en verklaart ten slotte dat hij volgaarne zijne stem aan al de ontwerpen geven zal. Hij hoopt en vertrouwt, dat de Regering met ernst den weg van bezuiniging en vereen-

vondiging bewandelen zal, opdat daardoor de lasten des volks vermindert worden.

De heer den Tex beschouwt de taak der dubbele Kamer meer als een politieke dan als een wetgevende. Ten aanzien van de strekking der ontwerpen ziet hij daarin nog altijd de beginselen eener grondvetige Monarchie, aan bepaalde regelen en waarborgen gebonden. Gebreken die zich later ontdekken zullen ligtelijk kunnen hersteld worden. Met vertrouwen dus de toekomst te gemoet gegaan. God geve dat aan dat vertrouwen moge worden beantwoord.

De heer Backer verklaart zich vóór de verschillende ontwerpen. — De heer Heerkens verdedigt insgelijks de voordrachten. Door de aanneming daarvan zal een einde gemaakt worden aan zoo vele staatkundige beschouwingen, waarmede men zich reeds te lang heeft bezig gehouden, en waardoor de materiële belangen benadeeld werden. — De heer Kaars Sijpesteijn ontwikkelt eenige bezwaren omtrent de bepalingen nopens de Kolonien, het behoud van den Raad van State en de voorschriften van het kiesreglement. Krachtig dringt hij op bezuiniging en vereenvoudiging aan. Hij zal zijne goedkeuring aan de voordrachten niet onthouden, en beveelt een goede toepassing der nieuwe grondwetsbeginselen van het staatsregt en principes van regering ernstig aan.

De heer van Hall spreekt een zeer uitvoerige rede uit, waarin hij, in de eerste plaats, aantoonst dat geen verandering in de aan de dubbele Kamer voorgedragene wetten mogelijk is, waaruit volgt dat voor haar niets anders overblijft dan goedkeuren of verwerpen, weshalve iedere wet in haar geheel beschouwd moet worden. Hij zal zijne stem doen afhangen van hetgene in iedere wet omtrent de meest belangrijke onderwerpen bepaald wordt. Hij zal zijne goedkeuring geven aan al die ontwerpen (hij hoopt dat het allen zullen kunnen zijn) waarin het goede en gewenschte van meer gewicht is dan de verkeerde bepalingen en omissiën. De redenaar geeft vervolgens een algemeene verklaring omtrent zijne staatkundige gevoelens, en eenige opmerkingen, welke hem nuttig voorkamen uit deze vergaderzaal te doen uitgaan. Hij ontdekt in de wetsontwerpen veel wat hem reeds lang wenschelijk toescheen; maar zijne meening daaromtrent te doen zegvieren, anders dan door overtuiging, in 's Konings Raad of in de Vergadering der Vertegenwoordigers des Volks, tot die zegenpraal iets van zijne zijde aan te wenden, dat naar dwang zou kunnen gelijken, dit heeft hij steeds ongeoorloofd geacht. Evenmin kon hij het met zijne pligten overeenbrengen zijne diensten aan Koning en Vaderland te onttrekken, waar die noodig waren en zoo lang die moeilijk gemist schenen te kunnen worden, omdat een bestaande Grondwet, aan welke hij trouw gezworen had, hem niet volmaakt toescheen. Wie zijne staatkundige loopbaan gekend en gevolgd hebben weten echter, dat hij, zoodra de omstandigheden zulks gedongden, in zijnen kring, en zonder bezwaren pligt te schenden, zijne beste pogingen heeft aangewend om zijne beginselen te doen aannemen en tot zekere hoogte te doen slagen; zij weten ook dat kort daarna zijn gedrag bewezen heeft, dat hij zich bij de vervulling van dien pligt een offer heeft getroost, dat alleen ligt is gevonden door de goedheid, waarmede de geëerbiedigde Vorst zijne destijds nog van de raadsragen zijner wijsheid verschillende beschouwingen en daarop gevolgde gedrag beoordeeld heeft.

Na de uiteenzetting dezer gevoelens, deelt hij nog twee opmerkingen mede. De eerste is dat uit deze herziening der Grondwet geen bezuiniging, die eenigen naam hebben mag, voortspuit. Evenmin wordt, wat men ook van de zijde der Regering gezegd moge hebben, door eenige der nieuwe bepalingen de mogelijkheid tot belangrijke bezuinigingen, in de toekomst geopend. Hij spreekt hiervan alleen omdat hij erin meer toe wil medewerken het eerlijk Volk van Nederland iets anders te doen gelooven dan hetgene hij voor waarheid houdt. De tweede opmerking strekt om het Nederlandsche Volk op te wekken om met beradenheid, maar tevens met wakkerheid en fier, het Constitutionele leven in te treden, hetwelk het van de nieuwe instellingen ontvangt. Veel hecht hij aan goede instellingen, maar meer nog aan een goeden openbaren geest.

De heer de Bosch Kemper heeft verschillende bezwaren tegen de voorgedragen ontwerpen, maar ziet nogtans in een verwerping zoo vele bezwaren voor de vervaart des Lands, dat hij het niet op zijn geweten durft nemen tot die verwerping mede te werken.

Ten half vijf ure is de Vergadering gescheiden, tot morgen ochtend ten tien ure.

— Het Hof zal op morgen den 4 dezer den rouw aannemen voor den tijd van twee weken, wegens het overlijden van Z. D. H. den landgraaf Gustaaf Adolf Frederik van Hessen-Homburg; zullende de eerste week de middelbare en de volgende week de ligte rouw gedragen worden.

— Naar men verneemt zal Z. K. H. prins Hendrik zich op den 10 dezer naar het Nieuwe Diep begeven, ten einde de schepen in oogenschouw te nemen, die bestemd zijn om de troepen naar de Overzeesche bezittingen in te nemen.

— Bij besluit van den 2 dezer heeft Zijne Majesteit aan mr. A. W. baron van Pallandt van Beerse en aan den generaal baron Chassé, op hun verzoek, eervol ontslag verleend uit de betrekking van lid der Eerste Kamer van de Staten-Generaal.

Bij Koninklijke besluiten, van den 28 september II., zijn benoemd tot controleurs van de kantoren van waarborg der gouden en zilveren werken: te Leeuwarden, de heer W. Hoevenaar, thans essayeur bij het kantoor van waarborg der gouden en zilveren werken te Leeuwarden; en te 's Hertogenbosch, de heer A. J. Cats, thans controleur aan het kantoor van waarborg der gouden en zilveren werken te Middelburg.

Naar men verneemt is door Z. M. benoemd tot apotheker van de 3de klasse bij het leger hier te lande, de heer J. V. E. Gagneux.

Z. M. heeft, bij besluit van den 29 september, aan den kapitein J. A. Quirein, van het 7de regiment infanterie, op het daartoe door hem gedaan verzoek, pensioen verleend, en benoemd: tot 1sten luitenant bij ancienniteit bij het 5de regiment infanterie, den 2den luitenant L. G. W. Bannier, van het 3de regiment infanterie; bij het 6de regiment infanterie, tot kapitein der 2de klasse den kapitein der 3de klasse H. F. N. de Ronde, en tot 1sten luitenant bij ancienniteit den 2den luitenant bataillons-adjudant H. A. Hamming, beiden van het corps; bij het 7de regiment infanterie, tot kapitein van de 3de klasse bij ancienniteit den 1sten luitenant W. L. Ivangh, van het corps; bij het 8ste regiment infanterie, tot 1sten luitenant den 2den luitenant F. G. Richard de Bertin, van het corps; voorts in zijnen rang overgeplaatst bij de bataillons jagers van het regiment grenadiers en jagers den 1sten luitenant H. Golt, van het 8ste regiment infanterie.

— De Staats-commissie, ingesteld bij Koninklijk besluit tot het onderzoek der koloniale rekeningen, heeft jongstleden zaterdag hare werkzaamheden ten einde gebragt. Morgen zullen de processen-verbaal harer bijeenkomsten worden vastgesteld.

— Tot Algemeene Rekenkamer is op nieuw overgebracht vóór eene som van f 2,300,000 aan ingetrokken muntbiljetten, van f 500, f 100, f 20, f 10 en f 5, zoodat thans voor een bedrag van f 22,289,000 is ingetrokken.

— Het diner, dat door de leden der dubbele Tweede Kamer van de Staten-Generaal gisteren middag voor gemeenschappelijke rekening in het hôtel de Oude Doelen gehouden is, is allerluisterrijkst geweest. Het werd ook bijgewoond door de Ministers van Binnenlandsche Zaken en voor de Zaken der Hervormde Eeredienst enz.; tevens leden der Kamer. Verschillende feestdronken werden ingesteld op het heil van Vaderland en Koning, die met geestdrift werden gedronken. Er heerschte de meeste eensgezindheid onder de leden, van welke staatkundige gevoelens of godsdienstige gezindheid zij ook mogten zijn. De goede afloop van den maaltijd, de heerlijke geest, die daarbij beheerscht heeft, de ware verdraagzaamheid en echte vriendschapszin, die daarbij hebben voorgezet, hebben op alle aanwezigen den besten indruk gemaakt en zullen lang in aangename herinnering blijven.

— Men verneemt dat het gebouw en erven, gelegen in het Westeinde alhier, laatstelijk bewoond door nu wijlen mevrouw van Oosthuizen van Rijnburg, is aangekocht door de Vereeniging van den H. Vincentius van Paulo alhier, ten einde daarin eene nuttige inrigting voor de armen te vestigen.

's GRAVENHAGE den 4 oktober.

TWEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL IN DUBBELE GETALE.

Zitting van woensdag 4 oktober.

De beraadslagingen over de ontwerpen tot Grondwetsherziening worden voortgezet.

De heer van Nispen van Zevenaar vindt in sommige ontwerpen nog bezwaren, maar zal zijn gevoelen ten offer brengen, dewijl er een einde moet komen aan den staat van onzekerheid en spanning.

De heer van Roijen (uit Overijssel) treedt in breedvoerige beschouwingen, om het noodzakelijke der Grondwetsherziening aan te toonen, en verder te betoogen dat de constitutionele Monarchie de eenige regeringsvorm is, welke ons Land voegt. Hij gaat verder na, wie nu eene Grondwetsherziening verlangden, en komt tot het resultaat, dat, wanneer men aan de ingezetenen vraagt wat men eigenlijk wil, 999 van de 1000 het antwoord schuldig zullen blijven; de meesten toch hebben nooit de Grondwet gelezen. De groote menigte heeft den wensch naar herziening ook niet geuit om meerdere en uitgebreide staatkundige vrijheden te erlangen; de onderving heeft het geleerd, hoeveel moeite er reeds aan verbonden is, de ingezetenen te bewegen tot het invullen hunner stembiljetten. Men gevoelde ook geene behoefte aan meerdere burgerlijke of godsdienstige vrijheid, maar men meende dat uit eene herziening in de eerste plaats vermindering der belastingen en vermeerdering der openbare welvaart zou voortvloeijen; daarin zal men zich bitter te leure gesteld zien. De herziening had meer behoeven plaats te hebben met het oog op de omstandigheden en op den toestand van Nederland; alles had den geest van bezuiniging moeten ademen, ten einde zoo veel mogelijk verder kwaad te voorkomen. Hij had onder anderen verlangd dat het inkomen der Kroon verminderd werd en dat het voorstel daartoe van den Koning zelven ware uitgegaan. Ook had hij de afschaffing van den Raad van State gewenscht, vele van welks leden achtung en hulde verdienen, maar het is toch niet te ontkennen, dat die Raad ook wel de wijkplaats geworden is van graven of baronnen, die geene andere verdiensten hebben dan ten koste van den Staat onderhouden te willen worden. De Eerste Kamer beschouwt hij mede als overbodig. De bezoldigingen en traktementen hadden door de Wetgevende Magt bepaald moeten worden. Ook in het defensie-wezen vindt hij vele bezwaren; ten bewijze van de vele misbruiken, welke deswege plaats vinden, brengt de spreker bij, dat men onlangs de vesting Koevorden van kanonnen en ander moordtuig heeft voorzien; toen echter de kogels werden aangebragt, waren zij te groot voor de kanonnen en moesten teruggezonden worden. Dit heeft, zegt de spreker, het Land duizenden gekost, en zoo vallen dagelijks allerlei geschiedenissen voort. Hij had gaarne in de Grondwet eene bepaling opgenomen gezien, dat de bevordering van de stoffelijke belangen des Volks een der duurste plichten van de Regering is, en dat zij jaarlijks aan de Vertegenwoordiging een verslag moest aanbieden nopens hetgene daaromtrent is gedaan. — Ten slotte zet de spreker zijne staatkundige geloofsbelijdenis uiteen, en verklaart dat hij, omdat de voordragten niet geheel aan zijne wenschen voldoen, de vrijheid niet meent te hebben, om alles af te stemmen. Hij zal met eene enkele uitzondering al de ontwerpen aannemen.

De heer Nienhuis verwondert zich, dat vele sprekers een aantal bezwaren hebben geopperd en niettemin verklaren de ontwerpen te zullen aannemen, terwijl de opsomming der bezwaren eene gansch andere gevolgtrekking had doen verwachten. Hij ziet geen gevaar in de verwerping en zal alleen aannemen wat hem op zich zelve beschouwd geheel aanneemelijk voorkomt; wat dien toets niet kan doorstaan, zal hij afstemmen.

De heer Storm beruigt zijn leedwezen, dat de Ministers niet besloten hebben de voordragten meer te splitsen, en dat in de voorstellen de gronden niet gelegd zijn voor bezuiniging en vereenvoudiging, waaraan zoo groote behoefte is. Met gerustheid kan hij zich echter met die voordragten vereenigen, door die te beschouwen als een overgang van het tijdperk van behoud tot dat van vooruitgang; het is de eerste stap op de baan van vooruitgang, die tot meerdere leiden zal en moet, die in staat stelt om nog andere gewenschte verbeteringen te erlangen. Uit dat oogpunt zal hij vóór de meeste ontwerpen kunnen stemmen, terwijl hij nopens één enkel de verdere discussien zal afwachten.

De heer Vos zal, met uitzondering van het 1ste Hoofdstuk, zich met al de voordragten vereenigen. In dat hoofdstuk keurt hij de bepaling af dat aan de wetgevende magt het regt wordt opgedragen provinciën te splitsen. Wordt dit goedgekeurd, dan zullen bij de kleine provinciën voortdurend vrees en onrust bestaan, dan zullen alle lust en ijver voor vooruitgang verflaauwen. Het zal, zegt men, bezuiniging opleveren. Hoe gaarne hij daartoe zou medewerken, is die bezuiniging hier echter uiterst gering, wanneer men het meerder getal ambtenaren in aanmerking neemt, dat door eene vereeniging zou moeten worden aangesteld. De geldelijke voordeelen zijn veel te gering tegen over de werkelijke nadeelen.

De heer Paspoort van Grijskerke zal al de twaalf hoofdstukken goedkeuren, niet omdat hij zich met al de daarin vervatte bepalingen vereenigt, er zich meerderen bloei en heil van het Vaderland van voorstelt, of gelooft dat daarmede de drukkende lasten der Natie zullen ophouden; maar met het oog op de omstandigheden, waarin ons Land en Europa verkeerden.

De heer van Hassek vraagt zich af of de Grondwet, zoo als die thans wordt voorgesteld, aan zijne wenschen voldoet? Veel goeds bevatten, naar zijne meening, de ontwerpen; maar er zijn ook punten welke hij minder goedkeurt. Hij had niet slechts de mogelijkheid eener vereeniging en splitsing der provinciën aangewezen gewenscht, maar deze daarbij bepaald uitgedrukt willen zien. Ook zou hij gaarne afschaffing van den Raad van State en van de Eerste Kamer gezien hebben, of, zoo deze blijft bestaan, dat dit geschiede in dien zin, dat daarbij niet alleen de kohieren der belasting tot maatstaf worden genomen, maar ook het uitmunten door geboorte of talenten. Hij had, onder anderen, zeer gaarne gezien dat voorloopig ware voorgesteld verkiezing met één trap, met een zeer geringen census voor de kiezers, tot dat de Natie meer aan eene regstreeksche verkiezing gewoon zou zijn geraakt; dat het beheer der Koloniën meer aan de wetgevende magt ware onderworpen; dat veranderingen in de Grondwet gemakkelijker waren gemaakt. Bij dit alles heeft de spreker zich afgevraagd of de ontwerpen niet beter dan de tegenwoordige Grondwet zijn, of zij ons verder zullen brengen op den weg van staatkundige ontwikkeling? Het antwoord, na een nauwgezekt onderzoek, bevestigend zijnde, heeft hij bestoten aan de meeste, zoo niet aan alle ontwerpen, zijne goedkeuring te hechten.

De heer Bloemaerts vereenigt zich met de algemeene strekking der ontwerpen. Hij kan de tegenwoordige gelegenheid niet laten voorbijgaan, om, als afgevaardigde van Limburg, zich nadrukkelijk te verklaren tegen eene afscheiding dier provincie van Nederland. Die wensch wordt door het grootste gedeelte der Limburgers ook geenszins gedeeld, en zoo men daar ontevreden is, dan is dit alleen een gevolg van de hoog opgevoerde lasten.

De heer de Bruyn Kops is, door het voor en tegen op de schaal te leggen, tot het besluit gekomen om aan al de ontwerpen, met uitzondering alleen van het IXde, en wellicht ook van het XIIde, zijne goedkeurende stem te geven.

De heer Kwak van Zwartewaal zal aan al de ontwerpen zijne goedkeurende stem geven, uit hoofde de vele verbeteringen die er in gevonden worden, en om een einde aan den staat van spanning te maken. Desniettemin heeft hij bedenkingen omtrent het IXde en XIIde Hoofdstuk.

De heer van Hogendorp bestrijdt de meening, dat het mandaat der Dubbele Kamer beperkt zou zijn; hij vermeent dat zij wel degelijk het regt van verdere wijzigingen heeft. Hij had gewenscht dat de Grondwet meer op vroegere beginselen gevestigd ware gebleven, slechts in zoo ver gewijzigd als dit dringend noodzakelijk was. — De heer van Foreest zal zich vóór de ontwerpen verklaren. — Ook de heer Reael wil thans liever het goede, dat in de ontwerpen gelegen is, behouden en over het minder goede heen stappen.

De heer Albarda heeft, onder anderen, veel bezwaar tegen de voorgedragen bepaling, dat de wetten onschendbaar zijn. Dit doet hem inderdaad voor de toekomst huiveren, vooral na de uitlegging, door de Regering aan die woorden gegeven. Het gevolg dier uitlegging zou kunnen zijn, dat de Grondwet zou kunnen worden geschonden, maar de wetten niet. Op die wijze zouden de regten der ingezetenen kunnen worden verkort. Hij zal zich vóór al de ontwerpen verklaren, en ook voor het bedoelde, onder beding dat daaraan geene andere uitlegging kunne gegeven worden dan dat bovenal de Grondwet gewaarborgd is.

De heer Hoffmann is ook gaarne bereid zijne bezwaren zoo veel mogelijk ten offer te brengen, doch nopens sommige ontwerpen is hem dit onmogelijk. Gaarne had hij gewenscht dat in de Grondwet de bepaling ware opgenomen dat de verkiezingen moeten plaats hebben bij volstrekte meerderheid. Hij betreurt het dat hij aan Ontwerp XII zijne goedkeuring niet zal kunnen schenken.

Nadat de heer Menso verklaard heeft zich niet verder te zullen verzetten tegen hetgene de meerderheid der Kamers bereids heeft aangenomen, worden de algemeene beraadslagingen gesloten en de afzonderlijke geopend over het eerste Hoofdstuk (van het Rijk en zijne inwoners). Daarover hebben het woord gevoerd: 1º, de heer Spart, uit Limburg, die in eene uitgebreide rede ten voordeele der vereeniging van Limburg met Nederland sprak; 2º, de heer d'Abiaing van Giessenburg, die zijne afkeurende stem motiveerde tegen Hoofdstuk I, uit hoofde van de bepalingen nopens de bevoegdheid tot vereeniging van provinciën en wegens de erkenning van het regt van vereeniging, en 3º, de heer de Bosch Kemper, die nader zijne gedragslijn verdedigde, daarin bestaande, dat hij, ofschoon bezwaren tegen de voordragten hebbende, die zou aannemen, omdat hij van eene verwerping de treurigste gevolgen vreesde.

Daarna heeft de minister Donker Curtius, mede in eene uitgebreide rede, zoowel het algemeene stelsel als de afzonderlijke bepalingen van Hoofdstuk I verdedigd en toegelicht, waarbij hij in krachtige taal de gevolgen eener afstemming schetste. Hij besloot met de opmerking, dat dit ontwerp zeer belangrijk was, want dat, behalve het toezigt over vreemdelingen en de overige bepalingen in dat ontwerp voorkomende, als het regt van vereeniging enz., daarin ook de vrijheid van drukpers was opgenomen. Wanneer dit hoofdstuk viel, dan zou ook de vrijheid van drukpers uit de Grondwet verbannen zijn.

Tot stemming overgegaan, wordt Ontwerp I aangenomen, met 96 tegen 17 stemmen.

Voor hebben gestemd de heeren Mees, van de Mortel, Mutsaers, Rosenthal, Timmers Verhoeven, Storm, van Harencarspel, de Jong, Heeren, van der Heyden, Mackay, Weichs de Wenne, Schooneveld, Corneli, van Dam van Isselt, van Hall, Nederburgh, Caan, Sterling, Lycklama, van Loghem, Swart, van Lynden, Borski, Thissen, de Kempenaer, Heemstra, Vegelin van Claerbergen, Kniphorst, Heerkens, Star Busmann, van der Veen, Bots, Bloemaerts, Begram, van Roijen (Overijssel), van de Wall, Kroef, van Roijen (Groningen), van Nispen, Schiff, de Bosch Kemper, van Hassek, van Naamen, Gouverneur, Smit, Nepveu, Jongsma, Reael, Geradts, Lotsy, Wichers,

Paspoort van Grijskerke, van Dam van Noordeloos, van Beeck Vollenhoven, Boxman, Backer, Blankenheim, Cols Jordens, Storm van 's Gravesande, van Wessem, Sloet (Gelderland), Op ten Noort, Sasse van IJsselt, Luyben, van Haersolte, Golstein, Romme, van Twist, Albarda, de Bruyn Kops, Kaars Sijpesteijn, van Weel, Sloet (Zwolle), Delhez, Hooft ('s Hage), van der Meer Molle, Anemaet, Alewijn, Heloma, den Tex, van Rijkerveen, Kwak van Zwartewaal, Corver Hooft, Jespers, Bijvoet, Man, van Panhuys, van Foreest, de Monchy, van Riemst, Enschedé, van Boelens, Menso, Hoffman en Boreel.

Tegen stemden de heeren Cock, van Leeuwen, Bijvoet (Zeeland), Egter, Vos, Bijveld (Gelderland), Vermeij, Hooft (Noord-Holland), d'Abiaing, Cols Nienhuis, van Reede van Oudshoorn, Modderman, Hogendorp, Kien, van Nagell en Nap.

(Er waren alzoo 113 leden tegenwoordig.)

Daarna is de Vergadering gescheiden tot morgen ochtten 10 ure.

— Z. M. heeft, naar aanleiding van het verla eervol ontslag als leden der Eerste Kamer van de D. H. baron Chassé en A. W. baron van Pallandt, van heden, tot aanvulling dier vacaturen, tot leden van collegie benoemd de heeren mr. P. G. Sevenster, cureur-generaal bij het hof in Groningen, en O. A. van Bylandt.

ROTTERDAM den 4 oktober.

Op heden den 4 oktober werd alhier wederom Algemeene Vergadering van de leden der Koninkl. N. Yachtclub gehouden in het Hôtel des Pays-Bas, bijeenkomst door Z. K. H. Hendrik, prins der Nederlanden, werd gepresideerd.

Op deze Vergadering werd tot eerlid benoemd Henry Webster, esq., lid der Koninklijke Thames Western Yachtclub van Engeland, voorgedragen door Z. K. H. Hendrik, prins der Nederlanden, en aanbevolen door Z. K. H. Willem, prins van Oranje.

Onder de belangrijkste der mededeelingen van den dag mag men rekenen die omtrent het roeicorps van jongelingen, waaruit bleek dat sinds de oprichting 34 kwalingen op de schepen der Nederlandsche koopvaardij zijn geplaatst, en wel bij de navolgende reeders, te weten: 7 bij A. van Hoboken en Zonen, alhier; 6 bij C. Vlier en Zonen, alhier; 3 bij Roelants en Co., alhier; Amsterdamsche reederijen; 2 bij Balguerie, Guérin en alhier; 1 bij Bunge en Co., alhier; 1 bij Hudig en huysen, alhier; 1 bij Serruys en Co., alhier; 1 bij Boisen en Kooy, te Amsterdam; 1 bij C. W. van Dam en Co., alhier; 1 bij Klerk en Voogd, te Dordrecht; 1 bij J. van Volcken en Co., alhier; 1 bij van Ulphen en Ruys, alhier; 1 bij D. alhier; 1 bij L. F. de Bruyn, alhier; 1 bij Varkerse alhier, en 3 op kofschepen, varende van Groningen naar Engeland.

Het doel der Kon. Ned. Yachtclub, namelijk om zeelieden te vormen, wordt door deze plaatsingen vankelijk ten volle bereikt, en mag men het in den woordigen tijd hoogst wenschelijk heeten, de jonge uit de geringere volksklasse, door onderwijs en moediging, het uitzigt te openen den Nederlandsche matrozenstand tot een sieraad te zullen verstrekken. Eere dan die reeders, welke door hunne welwillende medewerking de Kon. Ned. Yachtclub daartoe hebben gesteld. Het roeicorps van jongelieden wordt hunner aandacht aanbevolen.

Ook van de steden Dordrecht en Schiedam zijn zoeken ingekomen tot oprichting van een dergelijk corps. Deze aanzoecken vereischen echter de aandacht en overweging van den Raad der Koninklijke Nederlandse Yachtclub, en zal daaromtrent op de Algemeene vergadering van december 1848 een bepaald voorstel de heeren leden worden gedaan.

Tot opnemng der jaarlijkse rekening zijn benoemd de heeren H. Feder, W. Bunge en A. C. Dalem, J. Roelants te Schiedam en F. X. R. 's Hooft te Dordrecht.

Ten slotte gaf Z. K. H. de President te kennen, dat hij het eere-lidmaatschap, Z. K. H. door de koninklijke opgerigte Roei- en Zeilvereeniging te Amsterdam boden, heeft aangenomen, niet zoozeer omdat Z. K. H. het beginsel dier inrigting huldigde, als wel om in de gelegenheid te blijven, eene vereeniging tot te brengen tusschen de leden der Koninkl. Yachtclub en die der bovengenoemde Vereeniging.

Daarna wordt de Vergadering gescheiden.

— In de gisteren door de Nederlandsche Handelschappij alhier gehouden veiling van specerijen, verkocht, en zijn de prijzen gelopen als volgt: muskaat van 46 tot 126 cents, foelie van 91 tot 141 nagelen van 40 tot 42 cents, Java kaneel van 141 cents, en peper van 14 tot 15½ cents.

— Eergisteren, is door het Kiescollegie tot den Raad der stad Delft benoemd de heer P. Acht in plaats van den heer mr. M. A. M. 's Gr. Guicherit, die voor deze betrekking bedankt had.

— De wel eerw. zeer gel. heer W. H. Haven Rijsewijk, th. dr. en predikant te Tiel, heeft heden vóór herder en leeraar bij de Nederduitsche Gemeente te Delft aangenomen.

— Tot leeraar bij de Remonstrantsch-Gereformeerde gemeente te Alkmaar is beroepen de wel eerw. Cohen Stuart, thans leeraar te Zevenhuizen en te Assen.

— Op den Hollandschen ijzeren spoorweg, durende de maand september 11. vervoerd 89,739 de opbrengst van reizigers, goederen enz. heeft f 95,041. 75½.

Gedurende de maand september laatstleden vervoerden Rijn-spoorweg vervoerd 40,765 reizigers, goederen enz. heeft f 61,177. 83.

— Behalve de reeds genoemden, zijn ook leden van het Archaeologisch Genootschap te benoemd de heeren: dr. L. Ali Cohen te Groningen; mr. I. da Costa te Amsterdam; mr. H. O. van G. te Groningen; mr. J. van Lennep te Amsterdam; mr. Opzoomer, hoogleeraar te Utrecht; mr. J. Pan te Assen, en mr. H. A. Spandau, raadsheer te Groningen.

— Zr. Ms. stoomschip PHOENIX, luitenant J. J. May, uit Hellevoetsluis naar Batavia, te binnen, heeft laatstleden zaterdag de reis voortgezet.

— De Koningin der Belgen heeft zich naar het kasteel van Claremont begeven, om aldaar den 6 oktober te verlijven.

zijn af te leiden.

Voor eene proeve van Proza:
»Hollandsche Karakterschetsen (typen) uit verschillende standen in onze tijd.»
De Maatschappij herinnert, dat zij vóór of op den 1 Januarij 1849 de antwoorden verwacht op de volgende in het jaar 1847 uitgeschrevene Prijsvragen:

a. Uit het vak der Wijsbegeerte:
»Eene Geschiedenis van de Studie der Wijsbegeerte in Nederland.»

b. Uit het vak der Taalkunde:
»Eene heredeeneerde Woordvoeging (Syntaxis) der Nederduitsche taal.»

c. Voor eene proeve van Poëzy:
»Hekeldichten op Nederlandsche toestanden en personen, in den trant der Jamben van Aug. Barbier.»

Vervolgens werd aan de Vergadering medegedeeld, dat op de in het jaar 1846 uitgeschrevene Prijsvragen:

1. »Eene Geschiedenis van den historischen Roman en eene beoordeeling van zyne waarde.»

2. »Eene uit echte bronnen opgemaakte Geschiedenis van Leicester's regering in de Nederlanden.»

3. »Eene Lofrede op A. R. Falck.»

geene antwoorden zijn ingekomen.

Door de Vergadering wordt besloten, nogmaals, ter beantwoording vóór 1 Januarij 1850, uit te schrijven de vragen:

1. »Eene Geschiedenis van den historischen Roman en eene beoordeeling van zyne waarde.»

2. »Eene Lofrede op A. R. Falck.»

De Maatschappij looft haren gouden Erepenning, ter innerlijke waarde van dertig gouden dukaten, uit aan den schrijver van het der bekrooning waardig en best gekeurde stuk, op ieder der bovengemelde onderwerpen in deze Vergadering uitgeschreven; en eenen zilveren, van gelijke grootte en gelijken stempel, aan den schrijver van het insgelijks goedgekeurde en der bekroonde verhandeling of het dichtstuk naast bijkomende stuk.

Alle stukken, welke naar den prijs dingen, zullen leesbaar en nauwkeurig, doch niet eene andere hand dan die des opstellers, moeten geschreven zijn, zoowel wat den tekst en de aantekeningen, als wat de verbeteringen en veranderingen aangaat. De stukken zullen met eene zinspreuk, en niet met den naam des schrijvers, onderteekend moeten zijn; maar in een bijgevoegd verzegeld briefje, hetwelk dezelfde zinspreuk tot opschrift heeft, zullen de voor- en toename en woonplaats des schrijvers vermeld moeten worden.

De Naambriefjes, behorende tot die stukken aan welke geen prijs wordt toegewezen, zullen, in tegenwoordigheid der Leden, op de Algemeene Vergadering ongeopend verbrand worden.

De schrijvers, die naar den prijs dingen, en, vóór de uitwijzing, zich op eenigerhande wijze als zodanig bij beoordeelaren hebben doen bekend worden, zullen van den prijs, al hadden zij dien waarlijk verdiend, verstoken zijn.

De auteurs of dichters zullen den volkomen eigendom van hunne bekroonde verhandelingen, dichtstukken of lofreden behouden, onder voorwaarde, dat zij die niet door den druk zullen gemeen maken, alvorens zij in de werken der Maatschappij zijn opgenomen.

De Maatschappij verplicht zich tot die uitgave, en, voor het geval, dat zij niet binnen den tijd van twee jaren na de bekrooning daaraan voldaan heeft, zal de schrijver onvoorwaardelijk het regt bekomen, om het bekroonde stuk op de wijze, welke hem goeddunkt, door den druk openbaar te maken.

De lofreden en dichtstukken moeten opgesteld zijn in de Nederlandsche taal; maar de antwoorden op de overige vragen kunnen ook in het Latijn, Engelsch, Fransch of Hoogduitsch (dit laatste evenwel met Italiaansche letters) geschreven zijn; en moeten vrachtdig vóór of uiterlijk op den boven bepaalden tijd ingezonden worden aan den Algemeenen Secretaris der Maatschappij.

Eindelijk wordt, overeenkomstig hetgeen in de Algemeene Vergadering van den jare 1828 besloten is ten aanzien der Lofreden, de navolgende bepaling herinnert:

»De Maatschappij vordert in eene Lofrede geen bepaalden vorm van kunstmatig opstel, maar behoort in het licht te stellen van de verdiensten des persoons, van hetgeen hem belangrijk doet zijn en bijzonder kenmerkt; — hetzij dit door het verhaal van zyne levensgeschiedenis en lotgevalen, hetzij op eene andere wijze geschiedt; doch altijd in een duidelijken, zuiveren, krachtigen en sterktelijken stijl, met inachtneming van de regelen der echte en edele eenvoudigheid.»

Tot Algemeenen Voorzitter der Maatschappij voor het volgende jaar is gekozen de Heer Mr. W. S. VAN REESEMA, en tot Algemeenen Secretaris de Heer Dr. G. A. SCHNEIDER, beiden te Rotterdam, aan welken laatstgenoemden gedurende het ingetredene maatschappelijke jaar alle stukken, brieven en antwoorden moeten worden toegezonden.

Amsterdam, 20 September 1848.
W. C. BACKER,
Algem. Secretaris.

»De Persoon van JOHANNES GIBBERTUS VAN DE WEIJER, van beroep Broodbakkersknecht, laatst hebbende gewoond te Utrecht, gelieve zich onverwijld te vervoegen ter Secretarie dezer Stad.

De Zoons, Behuwdzons en aangehuwde Betrekkingen van wijlen Mr. ABRAHAM SIEWERTSZ VAN REESEMA betuigen hunnen opregten dank voor de vele en hartelijke bewijzen van deelneming, welke zij bij het smartelijk verlies, dat hen getroffen heeft, hebben ontvangen.

Uit aller naam,
Mr. W. SIEWERTSZ VAN REESEMA.

Voor de vele bewijzen van belangstelling, die wij bij onze vijf en twintigjarige Echtverbintenis mogten ondervinden, zeggen wij hartelijk dank.

Rotterdam, den 4 October 1848.
J. R. VEDER,
J. M. VEDER,
DE BOOY.

Getrouwd
J. B. BAX
en
E. D. P. VOORENDONK.

Rotterdam, den 4 October 1848.

»NIEUWE SALON DES VARIÉTÉS, in de geheel Nieuw daartoe ingerigte Zaal Concordia, op de Kruiskade, benevens geheel Nieuwe Decoratie, vervaardigd door en onder opzigt van den verdienstelijken Schilder B. van de Laar. Op Maandag 9 October 1848, tot opening van het Tooneel: DE LOF DER KUNST, Hulde aan de stad Rotterdam, Tooneelmatig Gedicht, door F. H. Grah, Muzijk van J. Berste. Daarna: DE BRUIDSCHAT VAN AUVERGNE, Blijspel met Zang, in één bedrijf. Tot slot: DE AMBTENAAREN ZIJN LIEFJE, of de Rampspoedige Pierrot, kluchtige Vaudeville, in één bedrijf; waarin de Heer van Hanswijk de Rol van de Ambtenaar zal vervullen. Aanvang ten 7 ure. Entree 75 Cents in Vertering.

»Bij de PROTESTANTSCH VERPLEGINGS-GESTICHTEN te MONTFOORT, tegen April 1849 of eerder, de Betrekkingen van KLEERMAGER, BORSTELMAKER, SCHEEPSTIMMERMAN voor Binnenlandsche Vaartuigen en van NAAMOEDER vacerende, zoo worden Ongehuwde Personen, tusschen de 30 en 40 jaren, van de Protestantsche Godsdienst, hiernaar willende dingen, opgeroepen om zich, in Persoon of per gefrankeerde Brieven, vóór den 1 November eerstkomende, te adresseren aan de Directie.

D. VAN FRANKENHUYSEN,
Ledenmatenhuys te Rotterdam.

»De Ondergeteekende berigt mits deze zijnen geëerden Begunstigers en verdere Stadgenooten, dat hij voornemens is, te beginnen met den 6 October, zijne VLEESCHHOUWERS-AFFAIRE ook in de St. Jakobstraat uit te oefenen, wijk 6, n.º 306.

A. VAN VEE N.

aanraade de **HOLLOWAY'S PILLEN** te beproeven; deze gaven haar dadelijk verligting en in 14

was zij volkomen hersteld.

Zijn op franco aanvraag a contant te bekomen bij den Heer J. P. B. SCHULTZ, Depothouder te Gorinchem; aan het Hoofd-Depôt bij den Heer F. E. VAN SANT, HOLLF, te Rotterdam, als mede te Londen, Strand 244, Holloway's Inricting.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen thans de volgende: DOOSJES PILLEN van f 0. 90, f 2. 30, f 7. 75, f 15. 50, f 23. 50. — POTJES ZALF van f 0. 90, f 2. 10, f 3. 30, f 8. 15, f 15. 90, f 23. 90.

»DIRECTEUREN van het Kantoor van Administratie van Hollandsche Fondsen, gevestigd te Rotterdam, adverteren, dat van heden af aan en vervolgens de COUPONS 4 pCt. hunner Administratie, verschenen 1 October 1848, als mede die van het Administratie-Kantoor van de Heeren Metwisch & Voornbergh en Wed. W. Borski, te Amsterdam, zullen Betaald worden ten Kantore van de Heeren Kassiers R. MEES & ZOONEN, alhier.

»H. C. VOORHOEVE & COMP. adverteren, dat ten hunnen Kantore dagelijks, uitgenomen des Saturdays, wordt gevaccard tot Betaling der COUPONS, verschenen primo October 1848, van de 4 per Cents Certificaten Werkelijke Schuld, uitgegeven door de Administratie-Kantoren van de Heeren:

de Wed. H. F. TJEENK e. s., te Amsterdam, en BRONDGEEST & ZOON e. s., te Utrecht.

»H. HUYGHENS BACKER en H. G. MULDER, Directeuren van het Administratie-Kantoor van A. K. en P. K. VAN HARPEN en PLUYM en BACKER, adverteren, met goedvinden van Heeren Commissarissen, dat de COUPONS der 4 per Cents Certificaten dezer Administratie, verschenen 1 October 1848, worden Betaald en Ingetrokken ten Kantore van de Ontvang- en Betaalkas en elders bij Heeren Correspondenten.

»A. AUBIE, Leuvehaven, wijk 3, n.º 55, vacceert dagelijks, uitgenomen Saturdays, tot Betaling der COUPONS, verschenen 1 October 1848, van Certificaten 4 pCts. Nationale Schuld, uitgegeven door de Administratie der Heeren VAN HARPEN en PLUYM en BACKER, te Amsterdam.

»Al degenen die iets te vorderen hebben van of verschuldigd zijn aan den Boedel van den Heer CHARLES JOSEPH MAURY, in leven Wijnkooper, gewoond hebbende en den 10 Augustus 1848 overleden te Rotterdam, worden verzocht daarvan, vóór of op den eersten November aanstaande, opgave of afgifte te doen ten Kantore van de Notarissen BORDEWIJK en VAN KERCKHOFF, in den Oppert, wijk F, n.º 27, te Rotterdam.

»De Koninklijk Pruisische eenig Geconcessioneerde en Koninklijk Deensche Geprivilegieerde Heilholtsche UNIVERSEEL-PLEISTER, tegen Exteroogen, uitgegroeide en verharde verzwoeren Nagels, Wratten en vereelde Huid. Over de werking van deze Pleister zijn aan wijlen den Uitvinder attesten overgelegd van Dr. Hendriksz, te Voorburg, en de Geneesheeren Wachter en van Bijlandt, te 's Gravenhage.

De Weduwe Heilholts is gelogeed bij de Weduwe Onwenbroek, Oppert, hoek van de Lombardschebrug.

»W. MORLEY heeft de eer zijnen geëerden Begunstigers te berigten, dat hij reeds een schoon Assortiment der NIEUWSTE ARTIKELN VAN SMAAK voor het Wintersaizoen heeft ontvangen, dat door gestadige toezendingen vermeerderd zal worden. Hij blijft zich voortdurend minzaam aanbevelen.

»CANADASCHES TARWE. Bij den Ondergeteekende is te bekomen Canadasche ZAAI-TARWE, uittuntend voor den Landbouwer om haar groot Beschot, en voordeelig voor den Bakker om haar vele Geesten, tegen 14 Gulden per Mud.

J. STRAATJES, Landbouwer te Bleiswijk.

»IN HUUR worden gevraagd twee geheel of gedeeltelijk GEMEUBELEERDE KAMERS, op een goeden Stand, tegen 1 November. Adres, letter K, bij den Boekhandelaar H. F. VAN GOGH, Steiger.

»UIT DE HAND TE KOOP, uit hoofde van Wanbetaling, tegen Civielen Prijs, een besteld EZEL- OF KINDERWAGENTJE.

Te bevragen bij J. L. VAN WINGERDEN, in de Leeuwelaan, wijk E, n.º 216.

»TE KOOP Twee extra mooie EZELEN, mak en zeer goed in het Tuig loopende; waarvan eene Venlendragende is en op het werpen staat. Te bevragen bij E. D. BERGMANS, Mr. Smid, op het Oostplein, naast de voormalige Oostpoort, te Rotterdam.

»De Makelaars MONTAUBAN VAN SWIJNDREGT en VAN DAM, te Rotterdam, zijn van meening, op last van hunne Meesters, op Vrijdag 13 October 1848, des middags ten 12 ure, in de Zaal op de Scheepmakershaven, hoek van de Bierstraat, te veilen:

eene Lading NOORDSCHE HOUTWAREN, bestaande in HUISBALKEN, BATTENS, PLATEN en DEELEN, van Porsgrund aangebragt per het Schip Martin Luther, Kapitein N. Knudsen, en liggende zoo als nader bij Notitie zal worden aangewezen.

»GEEN NOOD VOOR ZIEKTE. Men leze het volgend geval van Genezing door de PILLEN VAN HOLLOWAY.

Mrs. JESSIE ANDERSON, woonachtig aan de Fonteinbrug te Edinburg, leed aan stompheid van Geestvermogens, gedruktheid in het Hoofd, doof van Gezicht, gepaard met Krachteloosheid en gebrek aan Eetlust; de verschijnselen gingen vergezeld met Hoest en het opgeven van Slijm, ook met veel Windspanningen. Tot nog toe hadden geene Geneesmiddelen op haar eenige goede uitwerking gehad, tot dat eindelijk eene Dame, aanraade de **HOLLOWAY'S PILLEN** te beproeven; deze gaven haar dadelijk verligting en in 14

was zij volkomen hersteld.

Zijn op franco aanvraag a contant te bekomen bij den Heer J. P. B. SCHULTZ, Depothouder te Gorinchem; aan het Hoofd-Depôt bij den Heer F. E. VAN SANT, HOLLF, te Rotterdam, als mede te Londen, Strand 244, Holloway's Inricting.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen thans de volgende: DOOSJES PILLEN van f 0. 90, f 2. 30, f 7. 75, f 15. 50, f 23. 50. — POTJES ZALF van f 0. 90, f 2. 10, f 3. 30, f 8. 15, f 15. 90, f 23. 90.

»OPENBARE VRIJWILLIGE VERKOOPING. De Notarissen W. KLET en W. S. BURGER, residentende te Rotterdam, als last hebbende van de Principalen, zijn van meening om op Woensdag 4 October 1848, des namiddags ten 4 ure, in het Locaal Publieke Verkoopingen, aan de Gelderschekade bij deze Stad, in het openbaar te veilen en te verkoopen:

N.º 1. Een hecht, sterk en extra wel ter Nering sta WINKELHUIS, BOVENWONINGEN, KELDEREN, staande en gelegen aan de westzijde van Gapersteeg, op den noordhoek van de Wijnstraat, Rotterdam, wijk B, n.º 107, nieuw wijk 2, n.º 105, Kd sectie G, n.º 92. Aangeslagen in de Grondlasten op f 100 en zijnde in diverse percelen verhuurd tot f 616 in het jaar.

N.º 2. Een hecht en sterk HUIS, BOVENWONINGEN, OPEN PLAATS en ERVE, staande en gelegen aan de zuidzijde van de Bleekersteeg te Rotterdam, wijk n.º 501, nieuw wijk 3, n.º 522, Kadaster sectie H, n.º 1. Aangeslagen als boven op f 17. 76, en in drie percelen verhuurd tot f 185. 60 in het jaar.

Nadere informatien zijn te bekomen ten Kantore voornoemde Notarissen, aan de Gelderschekade, wijk n.º 48; terwijl de te veilen Panden, welke intusschen uit de hand te koop zijn, twee dagen vóór den dag der veiling kunnen worden bezigtigd.

»En vente chez H. T. HENDRIKSEN, Hoogste à Rotterdam, B. TARRIDE, Longue rue de l'Écluse à Bruxelles, MAX KORNICKER, Place Verte, à Amsterdam et chez VAN DER BEEK, Libraires, à Amsterdam.

»LA PRÉSERVATION PERSONNELLE (33e édition, traduction en français), avec 40 gravures coloriées. — Prix 5 fr., sous enveloppe.

Traité médical sur le mariage et ses secrets dérobés sur les infirmités de la jeunesse et de l'âge mûr, résumé ordinaires des premières années de la vie qui tendent à détruire toute l'énergie physique et mentale, toutes les fonctions de la virilité; illustré de 40 gravures coloriées, sur l'anatomie, la physiologie et les maladies des organes de la génération, expliquant clairement leurs causes, usages et fonctions, et les déplorables effets produits par l'onanisme, les excès etc., avec les observations pratiques sur les habitudes secrètes des colléges, les blés nerveuses, la syphilis, le rétrécissement de l'urètre, les indigestions, l'hypocondrie, la folie, les éruptions, le rhumatisme, la phthisie etc., par le docteur S. La'mert, médecin consultant, 37, Bedford-square, à Londres, membre de l'Université d'Edimbourg, membre honoraire de la Société médicale de Londres, licencié au Collège des pharmaciens de la même ville, etc. etc.

Il serait à souhaiter que les parents et chefs de famille les surveillants et directeurs d'institutions publiques, ministres de la religion surtout se procurassent ce précieux livre; ils empêcheraient par de sages avertissements donnés à temps, le progrès d'une triste habitude, chez des gens qui, une fois abandonnés à sa fatale influence, perdent conscience du danger et marchent à la mort à pas de géant.

»Een woord over de IJzerverf van de Heer R. H. van Someren, als roestwerend middel.

Reeds sedert eenige jaren is in Frankrijk en later ook in Nederland de Galvanisatie van het IJzer in gebruik gebragt, ten einde dat tegen de roest te behoeden. De verroesting toch welke het IJzer gaat is allerschadelijkst, niet alleen ten aanzien van den huis- en molenbouw, voor ankers, bonten, krammen, hekken, molenraderen, gaslantarens, gaspijpen enz., maar oefent haren verderfelijken invloed uit op de duizende houten kielten op zeeën en rivieren rondzweven, als vernietigende het vast en waterwerende verband der ijzeren krammen tusschen de vaartuigen.

Deel van het schip, als mede de vaste insluiting der ijzeren niet minder, ja voornamelijk, behoeven de thans meer en meer zwang komende ijzeren schepen tegen de roest beveiligd te worden, zonder behoevemiddel, dezelve spoedig geheel onbruikbaar worden.

»Dat de Menie (gecalceineerd lood), tot nu toe hier bijna onbekend geweest zijnde, niets baar, vooral bij zeefogten, is algemeen bekend; reden waarom dan ook vele scheepsoversteers meesters naar andere middelen hebben omzien. In de eerste heeft men toevlugt genomen tot de indompeling in het gloeiende lood, maar de ervaring heeft zelfs bij officiële rapporten geleerd dat dit middel veel te duur loopt, ten tweede onaanwendbaar is op de werpen van eenige uitgebreidheid, en ten derde de kracht van het door verbroozing verzwakt. Toen heeft men de op zich zelf galvanisering pogen te bewerkstelligen, door de beverwing van met zoogenaamde Galvanische of Zinkpoeder in olie geveerde middel heeft even min voldaan als de Menie, omdat die poeder schoon wel gedeeltelijk zink, echter vermengd is met een groot veelheid ijzer en klei-kiezelaarde (silica), als zijnde een grof spetjie uit de galvanische indompelingsketels waarvan wij sprekten.

»Inderdaad, om het effect der zink tot roestwering van het IJzer te doen plaats hebben, behoort het eerste metaal tot de ijzerporen diep indringend zeer fijn poeder gebragt te worden, met geenerlei ijzerdeelen bezwangerd te zijn, want anders kan de werking geheel belemmerd. Bovendien moet de zink, tot verwerking vast en digt op het ijzer kleven. Hiertoe dient het metaal met stof, door de werking van een bijzonder kooktoestel, zooveel vereenigd te zijn, dat het te zamen slechts één lichaam vormt.

»De hoogste mate de ziccatisiteit van het Lakvernis of de Polydoer, eende eene huid te vormen welke aan den slag van het water onwettig is. De IJzerverf van den Heer van Someren schijnt alle de gunstige eigenschappen volkomen te bezitten, en daardoor de kroon te spannen boven alle tot nu toe gebrachte middelen.

»Te Rotterdam, bij JAN ARRENBEEK.